Parallelsessie Informatie en Ontmoeting, 17 november 2022
Omgevingswet, delegatie bevoegdheden raad en college
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer J. Oostrum
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-Gorcum Actief
Portefeuillehouder:	de heer M. de Boer
Ambtelijk:	de heren A. Rietveld, P. van der Werff, M. Snel en mevrouw M. van Zanten
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Hij licht het doel van deze sessie toe.

Omgevingswet, delegatie bevoegdheden raad en college

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten de beschikking over nieuwe instrumenten: het wijzigen van het omgevingsplan en een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA).
Het wijzigen van het omgevingsplan is de bevoegdheid van de raad. Het verlenen van een BOPA is een collegebevoegdheid.
De nieuwe instrumenten brengen een aantal mogelijkheden met zich mee. Deze zijn als volgt op te delen:

- *Het delegeren van de bevoegdheid om delen van het omgevingsplan vast te stellen, door de gemeenteraad aan het college.*
- *Het delegeren van de bevoegdheid tot het vaststellen van een voorbereidingsbesluit, door de gemeenteraad aan het college.*
- *Het door de gemeenteraad verplicht stellen van een door hem af te geven bindend advies, voor aangewezen gevallen van omgevingsvergunningen voor een BOPA.*
- *Het door de gemeenteraad verplicht stellen van participatie bij alle of bepaalde BOPA's.*

In het raadsvoorstel Z/21/707939 D-792896 worden over deze mogelijkheden concrete voorstellen gedaan. Een beleidsneutrale invoering van de Omgevingswet is daarbij uitgangspunt.

Wethouder De Boer verzorgt een presentatie (beschikbaar op iBabs). Hij refereert aan de bespreking van 22 september jl. over dit onderwerp waarna afgesproken is dat het college inzichtelijk zou maken hoe één en ander eruit ziet als één en ander beleidsneutraal wordt overgezet.
De was/wordt lijst is bij de stukken gevoegd. De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 juli 2023. Volgende week volgt na de bespreking in de Eerste Kamer meer duidelijkheid. De invoeringswet is ook nog niet ingediend. Voor het hele grondgebied van Gorinchem volgt straks één omgevingsplan, maar soms volgen er plannen waardoor het toch gewenst is om het omgevingsplan te wijzigen. Hij gaat nader in op de twee mogelijkheden om een dergelijke wijziging door te voeren. De raad is straks bevoegd om omgevingsplannen vast te stellen met een optie om een deel van deze bevoegdheid te delegeren aan het college. Het college is bevoegd voor het verlenen van een vergunning

voor buitenplanse omgevingsactiviteiten. De raad geeft aan in welke gevallen hij een bindend advies zou willen geven.
De raad heeft straks de mogelijkheid om een deel van de bevoegdheid bij het vaststellen van een Omgevingsplan aan het college over te dragen. De raad mag bepalen of dit een nadeel of een voordeel is. Het is ook mogelijk om het nemen van een voorbereidingsbesluit te delegeren. In de huidige situatie is de raad bevoegd om een voorbereidingsbesluit te nemen. Het college stelt voor om dit aan haar over te dragen. Een voorbereidingsbesluit wordt genomen op het moment dat je in een gebied voornemens bent om andersoortige ontwikkelingen mogelijk te maken. Bijvoorbeeld een initiatiefnemer die op basis van een oud plan ontwikkelingen wil doen. Als voorbeeld noemt hij het transformeren van een industrieterrein naar woningbouw. Op het moment dat er een aanvraag komt van een partij die daar industriële installaties zou willen realiseren, kan besloten worden om dit gebied tijdelijk te bevriezen waardoor er geen ongewenste ontwikkelingen kunnen plaatsvinden in de tijd dat wordt gewerkt aan een nieuw omgevingsplan. De raad gaat nog steeds over de ontwikkelingen die gaan plaatsvinden, het is meer een administratieve handeling om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Hij gaat vervolgens nader in op het delegatiebesluit. Het omzetten van een deel van het omgevingsplan zonder dat er inhoudelijke wijzigingen zijn is eveneens een administratieve handeling.

De voorzitter biedt gelegenheid om vragen te stellen over het delegatiegedeelte.

De heer Krol wijst op het delegeren van een voorbereidingsbesluit en begrijpt dat hierdoor tijdwinst kan ontstaan waardoor het risico vermindert dat informatie uitlekt en derden gaan handelen. Bepaald moet worden of deze informatieachterstand acceptabel is voor de raad.

Wethouder De Boer bevestigt dat het inderdaad gaat om tijd, het snel kunnen handelen op het moment dat zich een ongewenst situatie voordoet die mogelijk is conform de huidige bestemming maar logischerwijs niet wordt gewenst op de betreffende plek omdat er een ander toekomstbeeld is voor de locatie. Het college zou binnen een paar uur een besluit kunnen nemen, de raad kan dat niet. Het gaat niet zo zeer om het voorkomen dat er informatie naar buiten komt, maar over het zo snel mogelijk onmogelijk maken van een specifieke ontwikkeling. Als de planvorming wordt bevroren is er tijd om een nieuw omgevingsplan te maken. De raad verliest geen informatie. Een dergelijk voorbereidingsbesluit wordt alleen maar genomen op het moment dat er een bepaald toekomstbeeld is voor een locatie. Als het omgevingsplan vervolgens voorligt, wordt dit vastgesteld door de raad.

De heer Rietveld vult aan dat zodra een voorbereidingsbesluit via delegatie wordt genomen de raad direct daarna wordt geïnformeerd.

De heer Kuijten merkt op dat het veel lijkt op het vestigen van een voorkeursrecht. Een voorbereidingsbesluit heeft niet deze doelstelling. Hij informeert naar de reparatiemogelijkheid.

De heer Van der Werff reageert dat wanneer de raad aangeeft dat hij niet kan instemmen met het voorbereidingsbesluit het genomen voorbereidingsbesluit altijd ingetrokken kan worden.

De heer Kuijten vervolgt dat er op dat moment al reuring is in de stad die bij de raad terechtkomt.

Wethouder De Boer zegt dat dit een instrument is dat enkel in zeer uitzonderlijke gevallen wordt toegepast. Het eigen beleid voor een specifieke plek is onvoldoende geborgd terwijl zich wel specifieke ontwikkelingen voordoen in het gebied. De raad kan altijd achteraf het college ter verantwoording roepen over een voorbereidingsbesluit en eventueel opdragen om dit in te trekken. De zaken die worden voorgesteld om te delegeren zijn ook al zo in de huidige situatie en zijn beleidsneutraal. Het zou opmerkelijk zijn als de raad pertinent tegen

deze wijzigingen zou zijn. In de praktijk zorgt dit er vooral voor dat de raad niet elke avond hoeft te vergaderen over allerlei kleine aanpassingen.

De voorzitter hoort dat het college hier zorgvuldig mee omgaat, dat de raad altijd kan verzoeken om een voorbereidingsbesluit in te trekken en informeert of dit voldoende is.

De heer Kuijten heeft een beetje moeite met het wantrouwen over de oprechtheid van de burger dat hierin doorklinkt.

De voorzitter kan dit gevoel niet wegnemen.

De heer Houtepen vraagt of er al zicht is op de tijdwinst. In de meeste gemeenten wordt door het college gebruik gemaakt van een verlengde periode van 8 maanden in het geval er niet gedelegeerd wordt.

Wethouder De Boer antwoordt dat de beslistermijn zich richt op de vergunningen. De delegatie richt zich specifiek op het vaststellen van het omgevingsplan. College en raad moeten zich aan de wettelijke termijnen houden. Op delegatie zit over het algemeen wat minder tijdsdruk. Bestemmingsplannen hebben soms een lange doorlooptijd. In uitzonderlijke gevallen doet zich een situatie voor waarbij de tijd ook echt nodig is om een nieuwe situatie te creëren en om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan. Hetgeen gesteld wordt richt zich op het bindend advies.
Hij vervolgt de presentatie. Participatie kan door de raad verplicht gesteld worden. Er moet een separaat traject doorlopen worden om zaken op papier te stellen voor de fysieke leefomgeving. De startnotitie volgt binnenkort. Door het uitstel van de invoering van de wet is er 6 maanden extra tijd om hierop te richten. Dit is nu niet in het raadsvoorstel opgenomen, maar wordt betrokken bij de discussie over participatie.

De heer Krol informeert of het om een bredere notitie gaat dan alleen participatie.

Wethouder De Boer vervolgt dat het alleen om participatie gaat. Het participatiebeleid is eerder dit jaar vastgesteld door de raad. De uitwerking voor die specifieke onderdeel is daaruit gehaald. Bedacht moet worden hoe de participatie in de fysieke leefomgeving vormgegeven wordt. Aan welke eisen moeten initiatiefnemers voldoen op het gebied van participatie, kan dit geëist worden, hoe ver kan daarin gegaan worden, wat zijn de gedachten daarover.
Hij gaat nader in op het bindend advies, het verlenen van vergunningen voor buitenplanse omgevingsactiviteiten. Dit is een bevoegdheid van het college, maar de raad kan activiteiten benoemen waarbij hij bindend advies zou willen geven. In de huidige situatie zijn drie mogelijkheden om van een bestemmingsplan af te wijken. De kruimelregeling vervalt in de nieuwe Omgevingswet. Voorgesteld wordt om geen bindend advies op de kruimellijst vast te stellen. De verklaring van geen bedenkingen vervalt ook onder de nieuwe Omgevingswet, maar de raad kan zichzelf als bindend adviseur aanwijzen. Voorgesteld wordt om dit niet te doen voor deze categorie omdat dit een lijst van zaken betreft waarover de raad juist geen bedenkingen wil afgeven. Bekeken is hoe deze twee zaken omgezet kunnen worden zodat de raad gaat over de zaken waar hij in de huidige situatie ook over gaat. Als voorbeeld noemt hij specifieke bouwwerken, onder was staan de collegebevoegdheden. Het college kan een vergunning verlenen als het bouwwerk hoger is dan 5 meter of met een oppervlakte van minder dan 150 meter. In de wordt lijst is opgenomen dat de raad over deze elementen een bindend advies zou willen geven over het vergunnen van een bouwwerk hoger dan 5 meter of met een oppervlakte van meer dan 150 meter.

De heer Schefferlie informeert of er een effectief verschil is.

Wethouder De Boer vervolgt dat in de vorige sessie is verzocht om te laten zien hoe het eruit ziet onder de nieuwe regelgeving als beleidsneutraal overgegaan wordt. Dit is opgenomen in de was/wordt lijst.

De heer Schefferlie vraagt of het de opzet is om dit beleidsneutraal te doen.

Wethouder De Boer reageert dat het aan de raad is om de huidige situatie te continueren. Als er zaken moeten wisselen van college naar raad, is gelegenheid om dit aan te geven in het B&A gedeelte.

De heer Schefferlei stelt voor om na te denken waar de raad mee geholpen is in zijn dagelijkse slagkracht. Hij is voorstander van het geven van speelruimte aan het college om daar vervolgens op te vertrouwen en dit achteraf te beoordelen. Hij vindt dit lastig om zelf aan te geven vanuit het kennisniveau van de raad.

Wethouder De Boer merkt op dat de lijst over een jaar geëvalueerd wordt. Op basis van casuïstiek kijken of iets een goed idee is of niet. In de huidige situatie zijn de bevoegdheden van het college vrij ruim op dit vlak dus er is niet perse aanleiding om hierin meer te vragen. De raad kan altijd het college vragen om ergens over te besluiten, maar het college vindt het een prima idee om één en ander beleidsneutraal over te laten gaan. Als er nu nog specifieke vragen zijn over de was/wordt lijst kunnen deze beantwoord worden.

De heer Kuijten vindt de lijst een goed gegeven om vanuit te starten en omarmt het voorstel om één en ander te evalueren na een jaar. Zijn fractie heeft veel moeite met het voorstel om het voorbereidingsbesluit te delegeren en zou dit liever exclusief aan de raad houden voor bouwwerken van meer dan één woning en andere kruimelgevallen waarvoor het nodig is om een voorbereidingsbesluit te nemen.

De heer Van Veen informeert of wanneer er angst is dat er op bepaalde gebieden ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden het handig is om deze gebieden eerst in kaart te brengen.

Wethouder De Boer antwoordt dat op het moment een beeld wordt gevormd over de ontwikkeling van een specifiek gebied de ruimtelijke borging vaak nog niet geregeld is. Als een bepaalde transformatie wordt gewenst, worden daar gedachten over gevormd die vervolgens worden verwerkt in een nieuw omgevingsplan. Het kan zijn dat in de tijd dat hieraan geschreven wordt aanvragen worden gedaan die zich beroepen op het oude bestemmingsplan of oude het omgevingsplan die eigenlijk niet overeenkomen met de beoogde transformatie. Normaliter moet aan een dergelijke ontwikkeling medewerking verleend wordt omdat deze past binnen het geldende bestemmingsplan of omgevingsplan. Op zo’n moment kan een voorbereidingsbesluit helpen om tijdelijk de mogelijkheden te bevriezen zodat er tijd en ruimte ontstaat om het nieuw plan uit te werken. Dit gaat echt om uitzonderlijke gevallen, want op het moment van een beoogde transformatie wordt geprobeerd om dit zo veel mogelijk samen met het gebied te doen en te voorkomen dat partijen een eigenstandige richting kiezen. Een voorbereidingsbesluit kan in dergelijke gevallen uitkomst bieden.

De heer Krol begrijpt dat het uitstellen van de invoering van de nieuwe wet te maken heeft met de digitale infrastructuur en informeert of er nog ontwikkelingen te melden zijn die interessant zijn voor de raad.

De heer Snel antwoordt dat er in het landelijk programma wordt gekeken naar de impact van het uitstellen van de wet. Op dit moment wordt afgewogen of een half jaar uitstel voldoende is. Verwacht wordt dat er dit jaar al wel uitsluitsel zal volgen of met de landelijke voorziening gestart kan worden. Voor Gorinchem betekent dit dat ervoor gezorgd wordt dat er tijdig een aansluiting wordt gemaakt met het landelijke platform.

De heer Krol refereert aan de voorliggende besluiten, wijst op participatie en informeert wat er in de komende maanden voorgelegd wordt aan de raad voordat er wordt gestart met de Omgevingswet.

Wethouder De Boer geeft aan dat in de raadsagenda een aantal verordeningen ter vaststelling zijn opgenomen waarvan de vaststelling is verplaatst naar het voorjaar van 2023 als zeker is wat de invoeringsdatum wordt. Een aantal weken geleden is in een I&O sessie een presentatie verzorgd wat er nodig is voor de invoering van de Omgevingswet (wettelijk, wat de gemeente graag wil en de langere termijn). Er wordt grotendeels aan deze planning vastgehouden, maar er is nu wat meer tijd om wat te oefenen, kennis op te doen en te zorgen voor een betere voorbereiding. Begin van het jaar kan een update gegeven worden over de verschillende deelprojecten.

De voorzitter concludeert dat er op het gebied van het delegeren van de bevoegdheden van de raad naar het college een verschil van mening bestaat of dit wel of niet gedaan moet worden, ondanks het feit dat het college hier zorgvuldig mee om zal gaan en de mogelijkheid die de raad altijd heeft om dit in te trekken. Het bindend advies dat is vastgelegd in een was/wordt lijst wordt aangemerkt als een goede start, maar er wordt ook aangegeven dat het wellicht beter is om één en ander aan de hand van de praktijk te beoordelen. De wethouder heeft aangegeven dat er na een jaar geëvalueerd wordt. De gemeente is afhankelijk van de invoeringsdatum. Voor het participatietraject volgt een apart traject in het kader van het participatiebeleid.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.